

[Skutečnost, bytí a jsoucnost]

79/010 (791126-2)

Nicolai Hartmann píše ve své *Grundlegung der Ontologie*, že je třeba rozlišovat mezi konkrétními jsoucnými, která jsou, a mezi bytím jako tím, co jim je společné. „Sein und Seiendes unterscheiden sich ebenso wie Wahrheit und Wahres, Wirklichkeit und Wirkliches, Realität und Reales.“ (1693, str. 40.) Podle něho je mnoho skutečného, ale skutečnost tohoto skutečného je jenom jediná, je to identický modus bytí (str. 41). Ale takovýto poukaz není dostačující. Když mluvíme o tom, co je různým jsoucným společné, pak máme na mysli to, že „jsou“, tedy jejich jsoucnost. Když mluvíme o tom, co je společné všemu tomu, co je pravdivé, máme na mysli pravdivost. Mezi pravdivostí a pravdou je ještě další rozdíl, stejně jako mezi jsoucností a bytím. Naproti tomu nemůžeme v češtině vyjádřit analogický rozdíl mezi skutečností jako tím, co je společné všemu skutečnému, a mezi skutečností, která se od tohoto společného liší jako jeho základ. (Ani v němčině to není možné; zatímco vedle Wahrsein je Wahrheit, vedle Seiendheit ještě Sein, Wirklichkeit označuje obojí, a tedy svádí k tomu, že jedno od druhého nerozlišujeme nebo na rozlišení zapomínáme.) A jako pravda není tím, co je společné jednotlivým pravdivým výrokům (tím společným je jenom pravdivost), tak ani bytí není tím, co je společné různým jsoucným (různému jsoucímu), neboť to nazýváme jsoucností. Vzniká otázka, co to je vlastně pravda a co to je bytí – na rozdíl od pravdivosti a jsoucnosti.

(26. 11. 79)